

Politični ogled.

Država SHS.

Na seji ministrskega sveta koncem pretečenega tedna se je pretresal proračun za leto 1923—24, ki se ima predložiti narodni skupščini. O tem zakonskem predlogu je proračunala vlada dohodke sledeče: Dohodki skupno znašajo 8 milijard 935 milijonov 426 tisoč 819 Din. Posebič pa so proračunane: carinske takse 337,310.000 D, trošarina in taksne marke 1,049,991,375 D, monopoli 1,327,265,250 D, «dobit na novcu» 1,140,000,000 D, davek na poslovni promet 250,000,000 D, invalidski davek je 49,600,000 D, državna posestva 18,634,500 D, razni dohodki 31,750,000 D, neposredni davki 622,299,500 Din., nove 390,510,779 D, ostala nepremična imovina skupno 8,934,611,029 D, tako da je izračunan prebitok celih Din. 338,632,180 D, razni fondii 63,841,618 D, razni drugi neprometne ustanove 1,540,481,950 D, industrijske usahodki 987,851,978 D. — Stroške je vlada proračunala na 815,000.

Na prvi pogled se vidi, da je ta proračun samo na papirju, navadna krpa papirja, popisana s številkami, ki se samo navidezno vjemajo, dočim dejansko stanje državnega gospodarstva čisto drugače izgleda. Vlada je dohodke visoko proračunala, izdatke pa nizko, mnogo izdatkov je zopet izpustila in za vse slučaje si je zopet odprla izhod z raznimi «izrednostmi». Za to proračunsko tarbajo, ki ni dala dosti posla in skrbi, so se spravili ministri nad prošnje raznovrstnih liferantov, ki bi radi oskrbeli in nabavljali orožje in drugo po sprejetem milijardnem kreditu za vojsko. Parlament ne ve in tudi vsi ministri ne vedo, kako se misli porabiti ogromna svota od 3 milijard 200 milijonov kredita za oboroževanje, ker se je kredit zahteval in sprejel po tajnem aktu novega vojnega ministra, natančno so pa poučeni o namenih tega kredita vsi Pašičevi prijatelji in razni liferanti. Nekateri so si na račun velikih profitov, ki bodo pri raznih nabavah odpadli, začeli že kupovati avtomobile in zidati hiše. Za glavno liferacijo se jih je več oglašilo in ministri so prav burno in važno razpravljali o tem, kdo naj jo dobi, ker je hotel pač vsak svojega prijatelja in tako tudi sebe spraviti do lepih zaslužkov. Zmagal je varovavec Pašiča in vojnega ministra, neki Kondič, ki bo sedaj glavni liferant za vojsko ter bo s Pašičevim sinom tudi ta ogromni kredit po veliki večini prav hitro posušil.

Pri vsaki nujno potrebni stvari se izgovarja vlada, da ni denarja, ali kakor pravi: pokritja. Državne nameščence je potolažila, da dobijo enkrat nabavni prispevek, oziroma podporo v iznosu enomesečne plače in sedaj se že oglašajo finančni ministri, da za to nima pokritja in da bi moral narodu napraviti nove davke radi tega. To je zopet navadna farbarija! Če je «pokritje» za velikanske vojne kredite, za vsakovrstne parade in za razkošno življenje vladne gospode, bi moralo biti tudi za državne nameščence, ki životarijo v bednih, za vlado skrajno sramotnih razmerah. Napoved novih davkov za kritje uradniških prispevkov ima samo namen, nahujskati najširše narodne sloje proti državnim uslužbencem ter prikriti pravo vladno politiko. Tudi za invalide ni «pokritja». Pašič je samo stočlanskemu odboru, ki je v Beogradu, dal dnevnice: najprej 80, pozneje pa 120 dinarjev in to ima samo namen, pridobiti invalidske odbornike na svojo stran, da bi se dalo še vnaprej vso drugo invalidsko revščino po državi vleči za nos.

Hrvatski blok, ki namerava priti v Beograd ter v zbornici nastopiti v zvezi z ostalo opozicijo, povzroča mnogo skrbi Pašič-Pribičevićevi družbi, ki kuje sedaj prave zarotniške naklepe, kako bi se dalo to preprečiti. Kakor me demokraci, tako je tudi med radikaleci ena struja za, druga pa proti sporazumu z blokom in s Hrvati in prva struja zahteva, naj Pašič takoj razpusti vlado, da ne bo cela radikalna stranka nosila odgovornosti za vse, kar se je zavozilo in za vse, kar se sedaj slabega dogaja.

Objavljena je pogodba med našo in češkoslovaško državo. Pogodba se glasi: Dne 14. avgusta leta 1920 v Beogradu med češkoslovaško republiko in med kraljevino SHS sklenjena pogodba se podaljša za isto dobo, za katero velja ta pogodba. Pogodbeniki jemljejo na znanje politične in vojaške pogodbe, ki jih je sklenila CSR z Avstrijo, s Poljsko in z Rumunijo, in na drugi strani kraljevina SHS z Rumunijo in z Italijo. Pogodbeniki se bodo prizadevali skleniti čimprej trgovsko pogodbo in si obetajo politično in diplomatsko pomoč in podporo v vseh mednarodnih vprašanjih. Ako bi bili ogroženi mednarodni interesi enega izmed pogodbenikov, si obljublja enoten nastop v varstvo ogroženih interesov. Pogodba velja pet let, odpove se lahko šest mesecev pred potekom petih let.

Drugače je pa zunanja politika popolnoma prepušena Pašičevi samovolji in od nje ničesar ne pride v javnost. Orientska konferenca je že začela, beograjski delegati so odpotovali in javnost ne ve, kakšno stališče hoče naša vlada zastopati. Ni še dovolj, da so poslali razni brzojavni pozdravi med Pašičevo in italijansko fašistovski vlado skrajno sumljivo, moralo se je sedaj še razkriti in razglasiti, kako klaverno vlogo igra beograjski zastopnik Anteničević v Rimu. Po beograjskih listih se dvigajo proti njemu hude obtožbe, da opravljajo svojo službo skrajno zanikerno, da ni sploh ničesar storil za našo stvar in da so Italijani sami izpraznili dele Dalmacije, kolikor so pač hoteli. Mogoče so te obtožbe samo Pašičeva politika, da se prikrije, kar je on kahal z Italijani na škodo Jugoslavije in Jugoslovanov.

Orientska konferenca

se je otvorila v pondeljek. Angleški odposlanec je izjavil, da ima v njo že radi tega več zaupanja, kot v vse dosedanje konference, ker se vrši na svobodnih in neodvisnih švicarskih tleh, švicarski predsednik je dostojanstveno in iskreno izrazil željo, da bi letošnji Božič vsled te konference res prinesel pravi «mir ljudem na zemlji» — in turški zastopnik je resno povedal, da je turški narod tako daleč prerojen in usposobljen, da bo samostojno odločal o svoji usodi.

Francija

Francijska vlada že od leta 1919 nacionalistični blok, ki je razveljavil pisanje zmagoslavje ter nanj zidal vse polno obljub, netil sovraštvo do Nemčije ter hotel na vsak način razdeliti svet med zmagovalce in premagance. Obljubam tega bloka sledi še vedno cela vrsta razočaranj in sedaj se je začela proti njemu tudi odločna borba. Vodi jo poslanec in lyonski župan Herriot, ki je prisilil vlado, da prizna njegova pogajanja v Moskvi in ki nadaljuje svoje delo s tem, da zahteva pomirljivo politiko napram Nemčiji, sporazum z Rusijo in revizijo mirovnih ugovorov.

Anglija

Značaj odpora in obsodbe mirovnih dogovorov in oboroženega miru nosijo tudi izidi angleških volitev. Narodni liberalci, ki so vladali ob času sklepanja miru in ki so po Lloyd Georju hujskali Grke proti Turkom ter tako razplamteli Orient, so dobili nezaupnico ter precej nazadovali, močno se je pa dvignila in razširila delavska stranka, ki zahteva mir s sosedi, samostojnost azijskih narodov ter znižanje vojnih odškodnin in drugih bremen.

KMETSKIM ZVEZAM — IZOBRAZEVALNIM DRUŠTVOM IN MLADINSKIM ORGANIZACIJAM CELJSKEGA OKROŽJA!

Od 29. novembra naprej se vršijo po vseh okrajih celjskega okrožja

OKRAJNA POSVETOVANJA.

odbornikov in odbornic vseh naših organizacij: Kmetških zvez, SLS, Delavskih zvez, zastopnikov naših obrtnikov, izobraževalnih društev, Orlov in Mladiških zvez, Dekliških zvez in Orlic pa tudi naših zadrugarjev in posojilničarjev.

Sporod bo naslednji:

I. Zavarovanje živine. Poroča tajnik Krajnc. Poročila načelnikov ozir. tajnikov Kmetških zvez (SLS), o delovanju krajevnih Kmetških zvez. Izpopolnitev naše politične organizacije. II. Vzor izobraževalne organizacije. Poroča tajnik Krajnc. Poročila vseh predsednikov ozir. tajnikov izobraževalnih društev in mladinskih organizacij. III. Zadrugištvu. IV. Društveni kartel, Poroča tajnik.

Za načelnike in tajnike Kmetških zvez (SLS), predsednike(ice) in tajnike(ice) izobraževalnih društev, Mladiških in Dekliških zvez so ta okrajna posvetovanja obvezna. Poročila, ki jih bodo podali po posvetovanju, naj prinesejo pisana s seboj in jih izročijo tajniku Krajncu.

Okrajna posvetovanja se bodo vršila po sledečem redu:

1. Rečica ob Savinji (za gornjegrajski okraj): 29. novembra ob 9. uri pri g. Čužju.
2. St. Jurij ob Taboru (za vranski okraj): 30. novembra ob 9. uri v cerkveni hiši.
3. Kozje (za kozjanski okraj — vzhodni del): 4. decembra ob 9. uri v okrajni posojilnici.
4. St. Vid na Planini (za kozjanski okraj — zahodni del): 5. decembra ob 9. uri v župnišču.
5. Sevnica (za sevnški okraj): 6. decembra ob 9. uri v hranilnici in posojilnici.
6. Brežice (za breški okraj): 11. decembra ob 10. uri v župnišču.
7. Laško (za laški okraj): 12. decembra ob 10. uri v društveni dvorani.
8. Čelje (za celjski okraj): 13. decembra ob 9. uri v tajništvu SLS.
9. Stari trg (za slovenjgraški okraj): 14. decembra ob 9. uri v župnišču (stara šola).
10. Večanje (za šoštanjski okraj): 15. decembra ob 10. uri v Društvenem domu.
11. Rogatec (za rogaški okraj): 18. decembra ob 10. uri v gostilni g. Sporna.
12. Smarje pri Ječah (za šmarški okraj): 19. decembra ob 9. uri v gostilni g. Gajsek.
13. Konjice (za konjiški okraj): 20. decembra ob 9. uri v Kmetški hranilnici in posojilnici.

Načelniki, predsedniki (ice) in tajniki (ice) vseh naših organizacij, političnih, izobraževalnih in mladinskih! Pripravite in spišite poročila o društvenem delovanju! — Tajnik Krajnc.

DEKLIŠKI TEČAJ V CELJU.

Nad vse pričakovanje lepo se je obnesel dekliški tečaj v Celju dne 19. novembra. Že prejšnji dan v soboto so prihajale udeleženke iz najoddaljenejših krajev: pogumne Korošice iz Mežice, navdušene Posavčanke, vrle mladenke iz Mislinjske doline, ljutomerskega, ormoškega in ptujskega okraja. Na sam dan tečaja so na vse zgodaj peš in z vlakom od vseh strani prihajala dekleta in žene iz celega celjskega okrožja. Lep je bil pogled, ko so po skupni sv. maši v dolgi vrsti korakale v Narodni dom in napolnile tamošnjo veliko dvorano.

Tečaj je otvoril tajnik SKSZ ter oddal vodstvo tečaja predsednici Slov. kršč. ženske zveze g. doktorici Piskernik, ki ji gre v prvi vrsti zasluga, da se je tečaj mogel tako lepo vršiti. Po pozdravu Slovenk na Goriškem

in Koroškem je razvila predsednica program in cilje Slov. kršč. ženske zveze. 1. krščanska šola, 2. politične pravice žene, 3. gospodinjstva izobrazba, 4. dobrodelnost in boj proti alkoholu. Pozvala je udeleženke, naj delajo na to, da se povsod, kjer so ustavljene Dekliške zveze, ustanovijo tudi odseki za žene, matere in gospodinjstvo, Bivše članice Dekliških zvez in Marijinih družb se prav lahko združijo v tak poseben odsek ali celo zvezo krščanskih žen in mater. Naša slov. kršč. ženska zveza mora postati najmočnejša in najbolj organizirana ženska organizacija v Jugoslaviji. Potem bo tudi sposobna odbiti vse poizkuse brezvercev, vsiliti nam brezverske šole! Za predsednico so govorile ostale govornice iz Ljubljane. Gospa Cvelbar je pokazala ženo v družini. Gdč. Cilka Krekova je govorila o gospodinjstvu. Naša dekleta in žene so kar strmele, ko so poslušale, koliko se stori za gospodinjstvo izobrazbo žen v vseh državah, zlasti v Severni Ameriki. Gospa Golobova je obdelala pač najlepši predmet: Žena in dobrodelnost. Najlepše polje za delovanje žen izven domače hiše! Vsaka Dekliška zveza bi morala imeti poseben odsek za dobrodelnost. Dekleta in žene bi morale skupno in organizirano nastopiti proti pijančevanju, kakor so to storile žene iz kamniškega okraja, kjer so od okrajnega glavarstva izsilile najstrožje odredbe proti pijančevanju. Kot zadnj aje govorila zopet g. doktorica Piskernik: Žena in javnost. Žena mora dobiti vpliv v javnem življenju pri vseh onih panogah, ki zadevajo predvsem ženo in mater: šola, socialna skrb za gospodinjstvo! Da se bo mogla tu uveljaviti, ji morajo biti odprta tudi vrata v narodno skupščino, kjer se odloča o vseh vprašanjih javnega življenja!

Med odmori se je razvil živahen razgovor, posebno o ženski organizaciji. Podlaga vsej ženski organizaciji so naše Dekliške zveze. Te se morajo poživiti in ustanoviti v vsaki župniji! Dekliške zveze ene dekanije se morajo čimprej združiti v dekanijsko Dekliško zvezo z dekanijskim odborom. Dekanjske Dekliške zveze enega okrožja pa se stornejo v okrajno Dekliško zvezo zopet s svojim odborom; na primer mariborsko okrožje, celjsko okrožje. Sedaj je organizacija izvesti prav lahko, ker imamo Poslovnik Dekliške zveze. — Tudi o drugem vprašanju, ki ga je sprožila predsednica, se je razvila zanimiva debata, namreč: Kako organizirati žene in matere, predvsem in najprej tiste, ki so bile pred omočitvijo v Dekliški zvezi ali Marijini družbi. Žene, matere in gospodinjstvo! Združite se, da boste pripravljene, kadar bi vam hoteli vzeti najdražje: versko vzgojo vaših otrok. Popoldne je imel gospod vikar Jurak v župni cerkvi cerkven govor na udeleženke. Po cerkveni pobožnosti je uprizorilo celjsko izobraževalno društvo v Narodnem domu žaloigro «Mlinar in njegova hči». Naval pri igri je bil tako ogromen, da je zmanjkalo vstopnic in prostora in so mnogi morali brez igre oditi.

Na tečaju je bil sprejet sklep, da se bo vršil v Celju dekliški tečaj, vsako leto na Elizabetino nedeljo — v znamenju velike dobrodelnosti sv. Elizabete. Pa tudi po drugih krajih bomo skušali prirejati dekliške tečaje, na primer v Slovenjgradu, Brežicah, Kozjem itd. A prej moramo biti za te še bolj organizirane! Dekleta, glejte, da drugo leto ob tem času ne bo več župnije brez Dekliške zveze! Žene, ve pa skrbite, da se do tedaj tudi že organizirate v Zvezi krščanskih žen in mater! Ne pozabite, kaj vam je rekla predsednica: Slov. kršč. ženska zveza mora biti najmočnejša in najbolj organizirana ženska organizacija v Jugoslaviji!

Tedenske novice.

Čenjenim naročnikom vljudno javimo, da stane za leto 1923 «Slov. Gospodar»:

- za celo leto 25 dinarjev,
- za pol leta 12.50 dinarjev,
- za četrt leta 7 dinarjev.

Današnji številki smo priložili položnice, katerih se cenjeni naročniki naj poslužijo. Pripomnimo, da je treba položnice dobro shraniti, ker so drage in ker pošiljanje je naročnine brez položnice veliko stane. Agitirajte za naš list od osebe do osebe, da se stevilo naročnikov zopet zviša za novih 6000, kakor lani. Posebno agitacijo za list razvijemo v decembru. Upravništvo.

Duhovniške vesti. Ljubljani je umrl na Spodnjem Stajerskem obče znani lazarist Francišek Javšovec. Blagopokojni je bil dolgo vrsto let v samostanu lazaristov pri Sv. Jožefu v Celju. Od Sv. Jožefa je prišel rajni kot vizitator jugoslovanske provincije misijonske družbe sv. Vincencija v Ljubljano, kjer je umrl 20. t. m. Rajni je rojen pri Veliki Nedelji, je bil 52 let duhovnik in je zatisnil oči v 76. letu svoje starosti. Naj v miru počiva! — V Ameriko odideta g. kaplan od Sv. Lenarta v Slov. gor Kozar in ruški kaplan Breznik v spremstvu znanega, v Ameriki že dalje časa službo vojaškega duhovna vršacega g. Mažirja.

Pucelj za Pirkmajerja. Nedavno so se zbrali v Mariboru pri Halbwildu prvaki Samostojne kmetijske stranke in so se v navzočnosti ministra Puclja posvetovali, koga bi Samostojna podpirala, da postane veliki župan mariborske oblasti. Pucelj in drugi veljaki so se najbolj zavzemali za kandidaturu ptujskega okrajnega glavarja in zagrizenega demokrata Pirkmajerja. Drugi so oporekali, češ: Premlad je in prevelik pristaš Žerjavov. A Pucelj se odreže: «Kaj to! Ravno mlad mora biti in korajzen tudi, da bo klerikalce pobijal. Klerikalna stranka je nam najbolj nevarna in je naš najhujši in najbolj resen nasprotnik.» Iz te Pucljeve izjave se vidi, da se je Pirkmajer udinjal Samostojni in obenem Žerjavovi stranki. Pucelj pa je tudi povedal, da ga je strah pred našo stranko.

Mermolja ovaduh. Nizkotna ovaduška narava po-

slanca Samostojne znanega Mermolje, ne da miru. Zopet je začel pisati ovadbe proti — Slovincem, proti kmetom. Ni še dolgo tega, ko je na ovaduški način tiral pred sodnijo kmetico g. Detiček iz Svečine, ki mu je na nekem shodu zaklicala nekaj ostrih besed. Samo je okoli demokratičnih advokatov se suče, toži, ovaja in piše ovaduška pisma. Njegovi rojaki iz Goriške trdijo, da se je Mermolja tudi v Vrtojbi s svojimi rojaki neprestano tožaril in jih ovajal. Zategadelj je tudi moral pobegniti od tam in si ne upa več nazaj.

Zopet nov dotok Wranglovcev v našo državo. «Radnički dnevnik» objavlja sledeči brzovaj iz Kotora: «V našem pristanišču se je usidral parnik «General Kornjilov». Na parniku je samo nižje mornarsko oboje. Ladja pripada ruski trgovski črnomoški flotili, katero je general Wrangel pri pobegu s Krima vzel s seboj. Pričakuje se še tri ladje s 5000 Wranglovih vojakov, katere sprejme naša država na zahtevo naših močnih zavetnikov. Nadaljnih 25.000 Wranglovcev pa bodo morale sprejeti druge, Rusiji neprijateljske države. To so ostanki ostankov, ki so bili doslej na galipoljskem polotoku. Vsled kemalističnih zmag in prihoda turških čet na evropsko zemljišče. Wranglovske vprašanje, kakor dokazuje gornja vest, se ne samo ne pripravljajo k rešitvi, ampak se čimdalje bolj zapleta. Vlada je gluha napram vsem pritožbam iz naroda proti raznim samovoljnostim in celo zločinom Wranglovskih pripadnikov. Wranglovci so država v državi. Njihovi generali vršijo inšpekcije, prirejajo komisije in pripravljajo spletke proti državam, ki njim niso naklonjene. Ker se ravno sedaj vrši vzhodna konferenca v Lausannu (Švica), bi bilo dobro, ko bi imeli domačemu ljudstvu naklonjene diplomate naše države, da se to vprašanje končno reši. Če se Wranglovci nočejo vrniti v svojo domovino, naj ustanove svoje naselbine na primer v Albaniji ali v Afriki, kjer bodo dotičnim prebivalcem morda celo na korist.

Župani so dobili od okrajnih glavarstev strogo naročilo, da morajo imeti vse volilne spise dobro pripravljene. Znamenje, da vlada vendar misli na nove volitve.

Neizvedljiva naredba. Okrajno glavarstvo v Mariboru je naročilo županom na državni meji, da morajo posestniki tik ob meji odstraniti do 1. marca 1923 vse drevje (tudi sadno), grmovje, trte itd. En meter široki pas tik ob meji hočejo na ta način popolnoma razlastiti. Posestniki bi morali posekati na tisoče najlepših sadnih dreves in zlahtnega trsja.

Politični shod in Slomšekova slavnost v Gornji Radgoni. Preteklo nedeljo smo imeli dve prireditvi: Slovenska ljudska stranka je sklicala zjutraj shod, na katerem je poročal o političnih razmerah, o državnem gospodarstvu in o naših šolskih in splošno kulturnih razmerah profesor Vesenjaj. Shod je vodil gornjeradgonski podžupan g. Lančič in navzoč je bil tudi g. okr. glavar Vaupotič. Zborovalci so soglasno izrekli vodstvu stranke, posebej dr. Korošcu, zahvalo in zaupnico ter obsodili nasprotnike in zahtevali volitve. — Popoldne je imelo bralno in izobraževalno društvo zelo lepo Slomškovo slavnost. Posebno vspodbudno je, kako tukaj sodelujejo pri petju in izobraževalnem delu g. župnik in voditelj Gospodarske zadruge in Posojilnice z našimi dobrimi pevci, pevkami, godei in tamburaši. Igro in prizor s Sloma je aranžiral in vodil urednik Bende. Slavnostni govor je imel profesor Vesenjaj. Hvaležni smo vsem sotrudnikom in prirediteljem in prosimo, da bi nam takšnih vspodbudnih izobraževalnih prireditev v zimskem času nudili še več. Posebej naj se pokaže še manjša in večja naša mladina, ki je tokrat tako lepo nastopila. V svoj krog vabimo vse, ki so dobrega narodnega prepričanja in krščanskega mišljenja!

Krščansko-socijalna delavska strokovna organizacija JSZ vabi na delavsko zborovanje, ki bo v nedeljo, ob 9. uri popoldne. Zborovanja naj se udeleži krščansko-socijalno delavstvo vseh kategorij, ker je to prvo večje strokovno zborovanje krščanskih socialistov v Celju. — Ob 2. uri popoldne pa se vrši pri «Belem volu» v mali dvorani zaupniški zbor delegatov skupin JSZ iz Štajerske in okrožni svet, kateri izvoli upravni odbor pokrajinskega tajništva v Celju. Na zbor delegatov vabimo tudi delavske zastopnike iz krajev celjskega okrožja, kjer še ni skupine JSZ in naj isti prinesejo s seboj izkaznice katerega naših društev. — Delavci in delavke! Dne 26. t. m. vsi v Celju. — Pokrajinsko tajništvo JSZ v Celju.

Vsem krajevnim Kmetiskim zvezam celjskega okrožja sporočamo, da smo ta teden razposlali Koledar Jugoslovske Kmetijske zveze za leto 1923 vsem krajevnim KZ. Kdor ga želi imeti, naj se oglasi pri načelniku ali tajniku domače KZ. Odbore KZ, ki smo jim koledarje poslali, prosimo, da jih čimprej razprodajo, da si ljudje med tem ne kupijo že drugih koledarjev. Ravno tako jih pa tudi prosimo, da nam vsoto za koledarje po položnici, ki smo jih priložili koledarjem, kar najhitreje vpošljejo, ker jih moramo tudi mi kmalu plačati. Cena koledarju je 30 K; kdor jih bo razpečal najmanj 10, mu jih zaračunimo po 28 K. Komur smo jih poslali premalo, naj nam takoj sporoči, koliko mu jih naj še pošljemo. — Tajništvo SLS v Celju.

Ljudje na deželi pozor! V Mariboru v Gospodski ulici je takozvana Ljudska preskrbovalnica, ki bi naj revnejše ljudske sloje preskrbovala s cenejšo obleko. Ta ljudska preskrbovalnica pa ni v resnici drugača kot ljudska odiralnica. Po naročilu ljubljanskega kraljevega namestnika so razposlala naša okrajna glavarstva na posamezne občine naznanila, dasi lahko kupijo revnejši ljudje proti potrdilu od strani županstva pri mariborski Ljudski preskrbovalnici zimsko blago za obleke po znanih ceni 40—48 din. 1 meter. Po izpovedi vseh onih, ki so se ujeli Ljudski preskrbovalnici na lim, pa je to

blago iz kopriv, povrh še preležano in ni vredno niti 20 dinarjev 1 meter. Ljudi na deželi svarimo pred nakupom tega ničvrednega blaga. Ljudska preskrbovalnica v Mariboru je namreč dobila zgoraj omenjeno, ničvredno blago od praške židovske tkalnice Stein in drug, oziroma od «Impeksa» v Ljubljani, za katerim stoji gospod pokrajinski namestnik s svojo Slovensko banko. Ljudje, pozor pred tem blagom, ker žid še revnemu človeku ni nikdar nič «šenkals».

Nekaj o cestnem blatu v Slivnici pri Mariboru. — Ze v par številkah «Slovenskega Gospodarja» smo čitali iz mnogih krajev pritožbe radi blatnih cest, ki so vsled dvamesečnega deževja postale ponekod docela nerabne. Ker pa v zadnjem «Slovenskem Gospodarju» dopisnik iz Ljutomera navaja tudi našo Slivnico, dovoljujemo si mi sami obvestiti širšo javnost, kako vozimo občani slivniške občine po naših «občinskih cestah», če so še sploh vredne tega imena. Prvič: Po dveh kolovozih, ki peljeta na slivniško polje, teče potok. Koliko trpi tukaj naša živina in vozovi skozi celo leto, mi ni treba na široko razkladati. Osobito, kadar voda nanese na debelo peska in kamenja! Spomladi in jeseni pa rajši oni, ki se jim živina še smili, vozijo doli čez Orehovo vas, samo da obvarujejo ono pred prehladom, po zimi je pa sploh vsaka vožnja nemogoča. Kaj pa še le trpi oni, ki nima svoje lastne vpregel! Z dvokolesnim vozičkom se poti do smrti, da preskače z njim vse jarke, ki so napeljani v svrhu napajanja iz potoka na travnike. Če ne verjame cenjeni čitatelj, da pišem golo resnico, pa naj pride te reveže sam vprašati, oziroma si to nad vse «moderno» cesto pogledati! Drugič: Res ne vem, katere «blatogaze» bi še našel, ki spadajo v oskrbo občine, domnevam pa, da sam naš g. župan nima v evidenci, katere ceste so občinske in katere zasebne, saj itak vemo, da so mu vse naše popolnoma zanemarjene ceste deveta briga, sicer bi se bil lahko med svojim menda že desettletnim županovanjem za njih usodo malo natančneje zanimal. Da, da, kakor nam pokažeta streha in plot v pravi luči svojega gospodarja, tako se pozna občina po napravah, ki služijo občini koristno in to so pred vsem lepe ceste. Osobito mi ubogi Radizelčani pač imamo vzrok, da že enkrat javno potožimo, koliko trpimo mi in naša živina, ker nimamo sem gor od državne ceste niti ene občinske steze! Da, naša «uboga gmajna»! Oh, ti sirota, kako si preorana (povprek in po dolgem), ali res ne bo nikogar, ki se te bo usmilil in obenem tudi nas rešil, da nam ne bo treba v ravnini po nedolžnem bitju živine? Kdo nam bo priskočil tu na pomoč? G. župan pravi, da ne more, ker to ni občinska cesta, slavna soseška (sami se imenujejo «fircever komite») kot lastnica nam brani, da si sploh to stezo popravljati ne smemo, torej: Vožnja po omenjeni poti je postala nemogoča, popravi je nihče (in tudi po mnenju «fircever komiteja» ne sme!), ostane nam še samo zračna pot in prisiljeni bomo prositi radodarnega g. Pašiča, da nam pošlje par aeroplanov v svrhu prevažanja naših poljskih pridelkov. Toda šalo v stran! Pač pa kličemo vsem merodajnim faktorjem: Do letos smo prenašali vse prej opisane mizerije pri naših cestah in pri stezah, toda sedaj je sila priklopela do vrhunca! Časa ste imeli več kot dovolj, da pokažete, koliko so vam na brigi naše vedne in vedne pritožbe, a storili niste ničesar! Vprašamo: Koliko se je od tega resnično izvedlo, kar ste dali v sejni zapisnik občinskega odbora? Ne bodite vendar tako čudni, da bi se mi davkoplačevalci zadovoljili samo z vašimi sklepi, mi hočemo videti dejanja! Toda, prepozno je, gluhih ušes ste bili doslej, dvanajsta ura je odbila in povemo vam že danes, da ne bomo poprej mirovali, dokler se ne odpravijo vsaj glavni blatogazi v naši občini. Pomagali si bomo sami in Bog bo z nami! Vse pa, ki hočejo, ali bodo hoteli našo akcijo podpirati, že danes iskreno pozdravljamo! Prosimo pa obenem tudi naš mariborski okrajni zastop, da posveti odsej malo več pozornosti našim občinskim cestam, ker upamo, da bo nam v vsakem oziru tudi rad šel na roko. Za danes bodi dovolj! Imamo še gradiva žalibog še več kot preveč, toda boditi brez skrbi! Molčali smo doslej, odslej se bomo pa malo pogosteje pogovorili, mislim tudi, da se bo še kaj nabralo. Izdati moramo vam še tajnost, da smo si nabavili nov «rešpetlin», skozi katerega bo čez zimo kukalo zmiraj par — Radizelčanov.

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. G. urednik, steli že kaj slišala o Pesjaku? Tudi tu je kraj z imenom Pesjak. Prav čudni ljudje tam stanujejo. Prej so kradli v celji okolici piščance in vino in se gostili, dokler ni orožnik enega obstrelil, druge pa zaprl. To so res hudožni duhovi. Ko jih je hotel novi gospodar pregnati iz hiše, so kar podrli uto in odnesli pol strehe. Zdaj pa je na Pesjaku nek Mesarec. Ta pa je požrl kar sam sebe, namreč svojo besedo. Prejšnjo nedeljo je dal v vseh farah oznaniti, da bo klal dobro rejeno jalovo kravo in prodajal kilo po 8 dinarjev. Ko je pa videl, da pridejo ljudje od vseh krajev po meso, je kar povzdignil ceno na 9 dinarjev. Kako se imenuje tako početje? Navadno pravimo laž ali tudi oderuštvo. Lepa reč to ni. — Zgubili smo zadnji teden učiteljico, predstavljena je bila k Sv. Marku niže Ptuj. V šoli je bila marljiva, skrbna, vzorna; otroci so jo ljubili in visoko čislali ter jo bodo težko pogrešali. Bodi ji pristrčna zahvala za vse delo in ves trud. Ljubi Bog ji povrni stoterno! — Nesreča v našem kraju so večne tožbe; še ni dolgo, odkar je mlad posestnik v Sovjaku s tožbami napravil lepo svoto 10 tisoč kron, drug mož, star prevžitkar, je zatožil celo denar, ki si ga je izgovoril prej za svoj pogreb. Zdaj se je končala tožba za staro trohljivo Kolarjevo kočjo pod pokopališčem in dobička nima nobeden, ne kupec in ne tožiteljica, razen gospode, ki je zaslužila lepe denarje. Kupec ni mogel kupiti hiše, ker tožiteljica ni odstopila od predprave prvega kupca, tožiteljica pa je tudi ni dobila, ker ji gospodinja noče dati hiše. Kupec je iz-

gubil ves prevžitek, ki ga je dajal skozi več mesecev gospodinjini in vrh tega še par tisočakov. Tožiteljica, rečna viničarka, pa svoj težko prihranjen denar. Spoznanje pride pač navadno prepozno in nesrečnih bodi konec, ko bo umrl zadnji človek!

Kaj je novega pri Sv. Barbari v Halozah? Prav lepa slovesnost se je zadnje nedelje, dne 19. t. m. vršila pri naši podružnici Sv. Elizabeti blizu hrvatske meje. Završki g. dekan je nam blagoslovil nov bronasti zvono od mariborske livarne Bühl, ki stane 16.371 K. Sedaj ima ta starodavna cerkva dva nova bronasta zvona, ki se odlikujeta po čistem glasu in ubrani harmoniji. Pri podružnici in romarski cerkvi Sv. Ani pri Borju ob Dravi pa se je letos na zvoniku naredilo popolnoma novo ostrešje, sedaj je zvonik za 7 m višji od prej in je visok 31 m. Celo delo stane 150.000 K. Kleparsko delo je vestno izvršil kleparski mojster Heša iz Zavrča, vsa druga dela, namreč tesarska, ključavničarska (krasna križ), kovaška, mizarska (lepe zatvornice), zidarska dela pa obrtniki iz domače barbarske župnije, ki so vsa dela še poceni in prav dobro izvršili in hvala Bogu brez vsake nesreče, čeprav niso imeli pri svojem nevarnem delu skoraj nobenega odra. Tukaj se je pokazalo, da imajo haloški obrtniki zadosti fosforja v glavi! Čast jim! Ako bi se ta dela izvršila po kakem «učnem» stavbeniku, bi stala najmanj pol milijona kron. Ta cerkva ima že od lanskega lep nov bronast zvon. Gospoda završkega dekana pa bomo prosili, da nam prihodnje leto ob Aninem blagoslovijo nov, imeniten zvonik!

Dolžnost nam veleva. Iz Vrbja pri Zalcu nam poročajo: Leta 1917 so začeli pri nas graditi elektrarno z vodnim prekopom, ki je betoniran, dolg 300 metrov in se je zanj porabilo 21 vagonov cementa. Obenem z zgradbo elektrarne so pri nas popravili spodnji mlin, zgradili električno žago in priredili poslopje kot stanovanje za 15 oseb. Iz krasno in pametno gospodarsko urejene elektrarne v Vrbju dobivajo danes električno razsvetljavo: žalski trg, Petrovče, Arja vas, Dobriša vas, Griže, Vrbje in Migjinci. Delo in modernizirane električne naprave v Vrbjem so za Savinjsko dolino in ravnokar našete kraje nepregledno koristnega gospodarskega pomena in bodo uživali ugodnosti vrbske elektrarne še pozni rodovi. Glavna in največja zasluga za elektrifikacijo zgoraj omenjenih krajev, za zgradbo elektrarne in vseh naprav gre obče na Spodnjem Štajerskem znamenju, priljubljenemu ter spoštovanemu usmiljenemu bratu Jožefu. Brat Jožef je bil v celjski in žalski okolici radi svoje vsestranske delavnosti na polju gospodarske povzdige obče priljubljen, vse ga je čislalo, cenilo in mu bodo za njegovo požrtvovalno delo elektrifikacije hvaležni pozni rodovi. Žal Bog, da je bil ta prava ljudska duša, naš brat Jožef, vsled nepravilnega postopanja od strani sobratov prisiljen, da se je te dni zopet preselil iz od nje vsestransko prenovljenega Vrbja v svojo materino hišo v Gradcu. Brat Jožef, bodi zagotovljen, da Ti bo celjsko-žalska okolica ohranila — trajno hvaležni spomin ne samo za nekaj let, ampak v nedoglednost! Dopis, ki smo ga priobčili, smo prejeli kot čut hvaležne dolžnosti iz celjsko-žalske okolice in ga tudi celotno priobčili.

Smrt vrliga moža v Selah. V nedeljo, dne 12. nov., je na poti od sv. maše od kapi zadet padel in na mestu izdihnil Anton Hovnik, p. d. Vrčkovnik, 59 let star. Bil je svoječasno selski župan in nad 25 let občinski svetovalec in odbornik. Bil je mož zlatega srca in vsekdar odprtih rok za ubožce, zato povsod priljubljen in obče spoštovan. Dva sinova je izučil za organista. Vsa njegova družina je strogo verskega duha. Tako tudi rajnega očeta smrt, dasi je prišla tako nenadoma, gotovo ni našla nepripravljenega. Bodi mu Bog plačnik za vse njegove dobrote!

Smrt vzorne matere. Iz Oplotnice pri Konjicah nam poročajo, da so pokopali tamkaj dne 19. t. m. nad vse vzgledno ter vzorno mater Antonijo Mejovk v 68. letu. Blagopokojni svetila večna luč!

Naši slovenski katoliški visokošolci (akademiki) prosijo naša društva in posamezne somišljenike, katerim bodo v kratkem poslali poštno položnico, da pošljejo nabrani denar naravnost na Spodnještajersko ljudsko posojilnico v Mariboru z označbo VI. 4200 na odrezku. Naši vrli akademiki prosijo naša društva in somišljenike, da se spominjajo ob raznih veselih prilikah naših vsestranske podpore potrebnih akademikov v Ljubljani.

Izkaz darov za Dijaško večerjo. Okrajno glavarstvo Maribor 1250 din. Središka župnija po g. kaplanu R. Erklavcu 400 din. Na zlati poroki pri Cremenšnjaku v Rečici v Sav. dolini nabral g. kaplan J. Kljun, Marija Lokač in Jožefa Fale 147.50 din. Na gostiji Supancič-Tancer v Bistrici pri Rušah nabrano 118.50 din. Stibere R., trgovec, Maribor 50 din. Od g. Jenka v Starem trgu je prišlo 14 vreč krompirja. Na gostiji Ferček-Knez v Lahomnem (župnija Laško) nabrali gostje in Ivan Kljnar skupno 110 din. Ob blagoslovljenju novega križa pri vinogradu Franca in Terezije Filipič v Zerovincih (Svetinje) zbrani gostje darovali 110 din. Vsem darovalcem prisrčna hvala! Blagajnik opomni, da so v «Sl. Gospodarju» izkazani darovi za brezplačno toplo večerjo ubožnih srednješolskih dijakov v Mariboru. Z zbirko za slovenske akademike v Ljubljani nima naš odbor nobene zveze. — Blagajnik Dijaške večerje, Maribor, Cirilova tiskarna.

Srečo je imel na lovu. V bližini Stoperc pri Rogatcu je ustrelil minulo nedeljo posestnik Jožef Dečman divjega mrjasca, ki je tehtal 170 kg. Redek lovski plen je bil razstavljen v Celju v hotelu «Balkan».

Mozirski balkanizem. Še ni dolgo tega, odkar je neki mozirski naprednjak zatrjeval, da je Mozirje bilo in bo napredno, kar jim mi seveda radi pustimo veljati. Spričo raznih dogodkov bi mi pač ne slišali radi, da

je Mozirje «klerikalno.» Kot slišimo iz gotovega dela naše države o batinanju, ki je seveda mogoče le pod naprednim režimom, tako se lahko vidi tudi v Mozirju, da se aretiranec v spremstvu tržkega župana in odbornika za noge in roke vleče po cesti na rotovž. Mi nimamo nič proti temu, ako se pijan človek ali razgrajen aretira, pravzaprav odobravamo to, da pa se nečloveško in tako sramotno postopa z njim, proti temu smo protestirali in bomo protestirali. Tudi dejstvo, če dobi sam župan klofuto, ne opravičuje tega. Taki dogodki so le mogoči v kraju, kjer Sokol razvija svoje peruti, pod županom kot starostom Sokola. Popotnik, ki mora iti skozi trg, idi tih in ne glej na desno in ne na levo. — Zdravo, zdravo!

Glavo mu je zdrobilo kolo. Posestniški sin Pulko od Sv. Lovrenca nad Mariborom je peljal les v ovarno za čreslovino v Majšperg. Med potom je pri hudem klancu skočil z voza, padel pod kolo, ki mu je tako razdrobilo glavo, da je bil pri priči mrtve.

Starka in njenih osem psov. Pred nekaj tedni so prinesli razni listi poročilo, kako so našli v Londonu mrtvo na postelji neko staro imenitno gospo in okrog mrtvega trupla je sedelo ter mijavkalo vse polno različnih mačk. V Sarajevu živi tudi 60letna starka, vdova po vojnem lekarnarju. Ker starke že ni bilo nekaj dni na svetlo, je vdrla policija nasilnim potom v njeno povsem zapuščeno stanovanje. Policajo so našli staro zapuščeno ter bolno ležati na stari postelji, pri glavi starke je tulil velik rumen pes in temu velikemu je odgovarjalo še drugih sedem pasjih tovarišev. Starke je rekla, da je njen veliki rumeni pes njen najstarejši sin. Prostori, v katerih so dobili staro in pse, so bili nepopisno ostudno onesnaženi. Starke so morali s silo prepeljati v bolnico, ni se hotela ločiti radevolje od svojih psov, ki niso z njo vred že jedli več dni.

Sneg in volkovi v Srbiji in Črnigori. Po stari Srbiji in v Črnigori po kolašinskem okraju je zapadel sneg. Radi zime, ki je že nastopila po zgoraj omenjenih krajih, so se začeli pojavljati volkovi v celih gručah. V Črnigori so vdrli gladni volkovi samo pri enem posestniku v ovejto stajo ter mu raztrgali 90 ovac. Škodo cenijo na 20.000 D.

Malo preveč surov mož. V Subotici se je doigrala žalostno-smešna žaloigra med dvema zakonskima. — Martin Mukalin, subotički delavec, je pijana surovina, ki je v pijanem stanju se kregal in pretepal svojo ženo. Te dni se je zopet vrnil proti večeru domov, začel prepir z ženo in slednjič je prišlo tudi do pretepa. Mož je bil močnejši od žene in jej je v medsebojnem pretepu odgriznil nos. Uboga, breznosa žena se je zatekla v bolnico, moža pa so zaprli.

Svinja obzrla otroka. Grozno nesrečen slučaj se je zgodil te dni v selu Mišovin v Sremu. Žena posestnika Jo vana Saraza je imela opravka v kuhinji in zraven nje je bil tudi njen enoletni otrok. Žena je šla po vodo iz kuhinje ter pustila otroka samega. V materini odsotnosti je prišla v kuhinjo svinja, odgriznila otroku obe roki, nasek ter ušesa. Ko se je mati vrnila z vodo, je bil otrok že grozno razmesarjen in je na potu v bolnico izdahnul.

Poštenemu najditelju. Dne 13. t. m. je zgubil ubog posestnik na postaji Badeče pri Zidanem mostu denar-ditelj se prosi, da odda najdeno denarnico proti primerni nagradi na naslov: Janez Voginc, Ledina štev. 46, Sevnica ob Savi.

Planinski koledar 1923. VIII. letnik. Uredil F. Kočbek, založil Brunon Rotter v Mariboru, Krekova ulica 5, Maribor 1922. Tiskarna sv. Cirila. Cena 6.50 D, s pošto 7 D. — Novi Planinski koledar se razločuje od prejšnjih s tem, da je povzel tudi cerkveni pravoslavni koledar. Ima nekatere nove članke, kakor: Hoja po gorah; Turistovski promet v obmejnem pogorju; Varuje gorske cvetke; Med društvenimi poročili: Organizacija T. K. Skala; Organizacija Jugoslovanskega zimskošportnega saveza v Ljubljani. Vodnika za planinske kraje Slovenije je pomnožil s točkami: Bistrica ob koroški železnici, Polzela, Ptuj, Ribnica, Rogaska Slatina, Sv. Urban pri Mariboru in Vuhred. Nov je tudi Seznam slovenskih gora, prehodov in sedel ter Planinsko slovstvo. Nova sta tudi Krokija Karavank in Korošice. Izostal pa je Vodnik za hrvaško gorovje; menda ni našel Planinski koledar istega odmeva pri naših bratih, kakor bi si ga zaslužil. Koledar ni samo potreben za hribo-lazce, ampak se priporoča vsem, posebno prebivalcem v hribovju, posebno po člankih: Zdravljenje bolezní v gorah, Zepna lekarna, Znamenja v sili. Koledar je skrbno sestavljen in ima lepo zunanjo obliko; na koncu pa še dovolj praznega papirja za razne notice. Cena je pri sedanjih draginjskih razmerah papirja in tiska izredno nizka, tako, da se sme pričakovati, da se bode Planinski koledar kmalu razpečal, kar bi bilo vsaj nekaj priznanja za idealno delo izdajateljev. — M. Lj.

Opozarjamo na prilogo manufakturne trgovine «pri solncu» g. Alojzija Drogenik v Celju, Glavni trg 9, ki je priložena današnjemu listu ter to trgovino najtopleje priporočamo.

Gospodarstvo.

KAKO SE PLAČUJEJO V NAŠI DRŽAVI DAVKI.

V listih se je opetovano razpravljalo o tem, koliko davkov plačujejo posamezne pokrajine, katere plačujejo več, katere so preobremenjene, razpravljalo se je o tem, katere pokrajine so aktivne, katere pokrivajo vse stroške, ki odpadejo na pokrajine z ozirom na število prebivalstva. Listi vladnih strank so vedno povdarjali, da Slovenija sama za sebe ni zmožna življenja, da ni v stanju kriti vseh stroškov, da rabi pomoči od drugih pokrajin. Kot najjačji argument proti avtonomiji so vedno povdarjali, da se avtonomna Slovenija ne bi mogla vzdržati, da bi ne imela sredstev za pokritje vseh stroškov.

Ako vzamemo proračun za leto 1922-23 v roke, lah-

ko izračunamo, da plačuje Slovenija, Hrvaška, Bosna, Vojvodina več davka, kot Srbija in Črna gora, da pride na enega prebivalca v prečanskih pokrajinah več davka kot v Srbiji in Črni gori, izračunamo pa tudi lahko, da Slovenija n. pr. plača več davkov, kakor znašajo vsi stroški za Slovenijo in njen delež na stroških, ki so skupni za vse pokrajine, oziroma za celo državo.

Dobijo se dvajsetljetniki, ki dvomijo nad številkami, izkazanimi v proračunu, katerega je predložila vlada in za katerega so glasovale vladne stranke, češ, da ni gotovo, da bi Slovenija plačala toliko, kolikor izkazuje proračun in da Srbija gotovo več plača, kakor je navedeno v proračunu.

Ker je računski zaključek, iz katerega bi se dalo sklepati, koliko davkov se plačuje v posameznih pokrajinah, sestavljen še le za leto 1913, se je v finančni zakon sprejela točka, da mora finančni minister predložiti vsak mesec izkaz dohodkov in stroškov prejšnjega mesca, da se more kontrolirati, ali vlada uvaža proračun. Predložil se je prvi izkaz za mesca avgust in september.

Srbija šteje 4.179.679 prebivalcev in bi plačala po proračunu za leto 1922-23 1.375.980.000 dinarjev kot specialne državne dohodke (neposredni davki in doklade, specialna trošarina, takse, monopoli, prometne ustanove, gospodarske ustanove, državna posestva, kapitali in fondovi, razni mali prihodi). Po proračunu bi ti dohodki morali znašati za dva meseca 229.330.000 dinarjev, plačalo se je po izkazu skupno 231.739.478 dinarjev, torej približno toliko, kolikor je proračunjeno za dva meseca.

Plačalo se je na	
neposrednih davkov in doklad	23,087.703 din.
trošarini	803.678 «
taksah	19,634.821 «
monopolih	103,209.357 «
prometne ustanove	77,719.651 «
gospodarske ustanove	1,558.728 «
državna posestva	2,343.232 «
kapitali in fondovi	651.193 «
razni mali prihodi	2,731.115 «

Slovenija šteje 1.056.484 prebivalcev in bi morala plačati kot specialne državne dohodke po proračunu letno 343.620.618 dinarjev. Na dva mesca bi prišlo 57 milijonov 270.103 dinarjev. Plačalo se je pa po izkazu 69.482.623 dinarjev, torej v dveh mesecih 12 milijonov dinarjev več, kakor je proračunano.

Plačalo se je:	
neposredni davki in doklade	10,817.660 din.
trošarina	1,900.896 «
takse	9,933.072 «
monopoli	31,032.453 «
prometne ustanove	6,471.269 «
gospodarske ustanove	79.711 «
državna posestva	8,047.077 «
kapitali in fondovi	22.724 «
razni mali prihodi	1,177.741 «

Če primerjamo vplačane zneske in sicer na račun neposrednih davkov specialnih, trošarin, taks, državnih posestev, in raznih v Srbiji in Sloveniji, vidimo, da so ta plačila previsoka z ozirom na gospodarske razmere in z ozirom na število prebivalstva. Mogoče se bo kdo začudil, da so dohodki prometnih ustanov v Sloveniji tako majhni; vzrok temu je dejstvo, da je v Sloveniji večji del železniških prog pod upravo južne železnice, da razpolaga državna železnica le z neznatnim delom železničnega omrežja.

Splošni državni dohodki (carina, trošarina, azija, davek na poslovni promet, invalidski davek) so proračunani na 2.488.824.000 dinarjev, odpade na dva meseca 414.804.000 dinarjev. Vplačalo se je za mesec avgust in september le 274.161.552 dinarjev, znatno manj, ko je bilo proračunano. Ako bi se ti dohodki razdelili po pokrajinah, bi pač videli, da Slovenija mnogo več plača, kakor ji gre po gospodarskih razmerah in številu prebivalstva, saj vidimo na specialnih trošarini na primer, da je Srbija v dveh mesecih plačala le 803.678 dinarjev, dočim je plačala Slovenija v istem času 1.900.896 dinarjev, dvakrat več, četudi šteje le četrt prebivalstva Srbije.

Številke govore jasno in glasno!

Vladimir Pušenjak,
nar. poslanec.

Se enkrat: Oddaja konj in vprege za vojaške vežbe. Neprestano dobivamo pritožbe, da zahteva vojaška oblast od kmetov konje, vozove, vprego in celo vole za vojaške vaje ali vežbe. Razburjenje med ljudstvom radi teh nepotrebnih sekatur je veliko. Poslanci Jugoslov. kluba Zebot, Pušenjak in Krajnc so poslali vladi in vojnemu ministru oster protest ter so zahtevali, naj se ta nepotrebna naredba prekliče. — Te dni so dospeli zopet odposlanci mnogih občin v Maribor ter so izročili našim poslancem in vodstvu Slov. ljudske stranke proteste prizadetih občin. Član ptujskega okrajnega zastopa in župan občine Gajovci g. Ranftl je skupno s poslancem Zebotom ustmeno prednašal pritožbe pri komandi mariborskega vojnega okruha. Ko dobijo naši poslanci odgovor na svoj protest, ga bomo v našem listu objavili. Militarizem je strašno breme za naše ljudstvo, posebno za kmeta. A poslanci Samostojne so pred dobrim tednom vsi kot en mož (plačani vladni hlapci) glasovali za novi izdatek za oboroževanje v znesku — 3200 milijonov kron! Na shodih in v «kmetijskem listu» pa se hvalijo, kakih prijatelji in dobrotniki kmeta da so!

Zavarovalnice in naša vlada. Slovenskih, hrvaških in srbskih domačih zavarovalnih družb imamo v naši državi največ šest, vseh zavarovalnih družb, ki poslujejo v Jugoslaviji pa je 26. Torej je vlada dala koncesije 20 tujim inozemskim družbam. Nekatere od teh so se skriale pod zvočno domače ime, kakor n. pr. «Jugoslavija» (t. j. Phöniks), «Jadranska zavarovalna družba» (t.

j. Riunione adriatica di sicurtá), «Vardar» (t. j. Providentia) itd. Vlada je pozvana, da brani državo in državljanje pred odiranjem in izrabljanjem. Tuje zavarovalne družbe ne nudijo nobenega jamstva v naši državi, ker njihovo poslovanje pri nas nikdo ne nadzoruje. Toda tudi taki, ki to vedo, često nasedejo vsiljivim agentom zaradi nizkih zavarovalnih tarifov. Našim ljudem je treba priklicati v spomin pregovor, da vse, kar je poceni, je drago. Pride lahko trenutek, da se bodo bridko kesali, zakaj se niso zavarovali pri domačem zavarovalnem zavodu. Toda ne samo s tem, da z nizkimi tarifnimi postavkami love tuje zavarovalne družbe naš denar za židovske žepce, marveč tudi s tem, da pridobe za vodstvo svojih poslov v naši državi vplivne osebe. Tak slučaj je n. pr. z zavarovalno družbo «Avstrijski Phöniks», ki je pridobila za svojega glavnega zastopnika bivšega pravosodnega ministra Marko Gjuričiča. Ta srbski radikal in advokat vsekakor ni tega sprejel iz idealnih nagibov. Gonja za zaslužkom, ki je v Srbiji zelo udomačena in razširjena, ne pozna nobenih mej. V Nici je neki srbski poslanec in bivši minister odprl celo «javno hišo» zaradi zaslužka. Vsled tako nizkega stanja javne morale je mogoče, da se srbski bivši minister zavzame za zloglasno zavarovalno družbo, kakor je «Avstrijski Phöniks», ki je sprejemala obligacije avstrijskih vojnih posojil v kritje zavarovalnih ter s tem težko oškodovala nešteto zavarovancev. Take posle je vršila tudi «Jadranska zavarovalna družba». Črno rumena Gjurjičiča prav nič ne ovira, da zastopa državnim in državljanjskim interesom škodljivo družbo. Taka je pač «državotvornost» naših «državotvorcev». Nam očitajo avstrijsčino, sami pa spravljajo Judežve groše za svoja izdajstva! Z ozirom na vse to pač ni čudno, če pod sedanjim koritarskim vladnim režimom z razpašeno korupcijo cvete in uspeva tujinstvo in gospodarsko in politično suženjstvo države in njenih državljanov. Danes bolj ko kdaj prej velja geslo: Svoji k svojim!

Železniški tarifni odbor. Začetkom prihodnjega leta se sestane poseben železniški tarifni odbor, ki bo razpravljal o raznih vprašanih železniške tarifne politike. Dobro bi bilo, da merodajni krogi, zlasti trgovska in obrtna zbornica, županska zveza in slično, pripravijo potrebne predloge za ta sestanek. Ni namreč vse eno za pridobitne stanove, kako se bo razvijala naša železniška tarifna politika, zlasti pa ko stojimo pred zopetnim občutnim povišanjem železniških tarifov.

Novo takse na vino in na alkoholne pijače. Naše ministristvo financ namerava uvesti nove takse na vino in na vse alkoholne pijače. Potom teh novih taks hoče Pašič-Pučljeva vlada dobiti 300 milijonov dinarjev novih dohodkov.

Iz zagrebškega žitnega trga. Konsumenti so se že za čeli na zagrebškem žitnem trgu vrlo zanimati za nakup žitne robe. Vsled tega zanimanja od strani konsumentov so žitni trgovci iz Vojvodine znatno povišali svoje zahteve. Cena moki se sicer od minulega tedna ni nič kaj spremenila, pa je poskočila cena pšenici za 2 K pri kg. Zadnje dni je dospelo v našo državo veliko italijanske moke, katero razprodajajo trgovci med gladne Dalmatince. Odkar je dovoljen uvoz žita in moke v našo državo brez carine, so si osvojili naše južno tržišče z žitom italijanski trgovci. Naši mlinci namreč ne morejo konkurirati z italijanskimi, ker so pri nas žitne cene zelo visoke ter železnica draga, da je kar joj, Italijani pa uvažajo svojo žitno robo po morju. Vsled poplave z italijansko moko so prenehali nekateri veliki mlinci v Vojvodini z delom. Cena pšenici se je dvignila od 1350 K od postaje v Bački. Na borzi v Novem Sadu so prodajali pšenico po 1580 K. Rži je zelo malo v prometu ter plačujejo rž najtežje in najboljše vrste po 1600 K. Ječmen je brez prometa in stane 1200 K oni za krmiljenje, za pivovarne pa 1500 K. Oves je v ceni poskočil in to radi pomanjkanja dobrega ovsa. Slavonski oves plačujejo po 1200 K. Zelo povprašujejo po stari koruzi, ki stane 1400 K. Novo koruzo ponujajo z dobavo v decembru po 700 K, z dobavo v marcu po 800 K od postaje v Bački. Zadnji teden se je s koruzo zelo malo trgovalo, ker so zahtevali posestniki robe, da se plača polovica takoj v gotovini, nakar pa se kupci niso upali pristati. Bela moka se doma prodaja v Zagrebu po 23—23.5 K. Otrobi se gibljejo po kakovosti v ceni med 600 in 700 K. Po naših južnih in najbolj žitorodnih krajih je v zadnjem času nastopilo zelo lepo vreme in bodo poljedelci lahko posejali ozimino.

Tržne cene v Mariboru. Govedina: 1 kg govejega mesa I stane 14 D, 1 kg II 13 D, 1 kg III 11—12 D. — Teletina: 1 kg teletine I stane 16 D, 1 kg II 15 D. — Svinjina: 1 kg prašičjega mesa stane 22—22.50 D. — Kostrunovo meso je po 12 D 1 kg. — Konjsko meso: 1 kg I 4 D, II 3 D. — Kože: 1 komad konjske kože 100 D, 1 kg goveje 8.75 D, telečje 12.50 D, 1 kg gornjega usnja 90—120 D, podplatov 100 D. — Perutnina: 1 komad piščanca majhen 16 D, večji 30 D, 1 kokoš 32—36 D, 1 raca 15—20 D, 1 gos 45—50 D, 1 domač majhen zajec 8 D, večji 10 D. — Žito: 1 kg pšenice 4 D, rži 3.50 D, ovsa 3.50, koruze 4 D, prosa 4 D, ajde 4 D, fižola 4—5 D. — Mlevski izdelki: 1 kd pšenične moke štev. 9 6 D, štev. 1 5.75 D, prosene kaše 7.50 D, ješprenja 6.25, otrobov 3 D, koruzne moke 4.50 D, koruznega zdroba 5.50 D, pšeničnega zdroba 7 D. — Krma: 1 q sladkega sena 187—225 D.

Cene surovim govejim kožam so močno padle. — Pred nekaterimi tedni so še plačevali v Mariboru goveje kože 1 kg po 72 do 80 K, a danes jih plačujejo samo še po 30 do 36 K. Temu sorazmerno bi morale pasti tudi cene izdelanim kožam in podplatom. A tu opažamo le prav neznamen padec cen. Ali je tukaj tudi kmet kriv draginje?